

Niebezpieczne ftalany w plastikach

8 maja 2025

Zawarte w tworzywach sztucznych ftalany przyczyniły się do śmierci ponad 356 000 osób w samym tylko 2018 roku, stwierdzają na łamach „The Lancet eBioMedicine” naukowcy z Wydziału Medycyny Uniwersytetu Nowojorskiego.



Od dekad wiadomo, że pewne ftalany obecne w kosmetykach, detergentach, plastiku czy repelentach są szkodliwe dla zdrowia. Gdy zostają wchłonięte – na przykład z powszechnym w naszym pożywieniu, powietrzu i wodzie mikroplastikiem, zwiększają ryzyko wielu różnych chorób, od otyłości i cukrzycy po nowotwory. Teraz naukowcy z Uniwersytetu Nowojorskiego przyjrzeni się ftalanowi dwu-2-etyloheksylu (DEHP), który powszechnie dodawany jest do plastiku jako plastyfikator.

Z innych badań wiemy, że wystawienie na działanie DEHP prowadzi do nadmiernej reakcji układu odpornościowego wyrażającej się stanem zapalnym w arteriach, co z czasem przekłada się na zwiększone ryzyko zawału serca i udaru. Z przeprowadzonej właśnie analizy wynika, że wystawienie na działanie DEHP przyczyniło się w 2018 roku do 356 238 zgonów

na całym świecie. To 13% wszystkich zgonów z powodu chorób układu krążenia wśród osób w wieku 55–64 lat. „Znajdując powiązania pomiędzy ftalanami, a jedną z głównych przyczyn zgonów na świecie, dodajemy kolejne elementy do wielkiego zbioru dowodów wskazujących, że te środki chemiczne stanowią olbrzymie zagrożenie dla ludzkiego zdrowia” – mówi główna autorka badań, Sara Human.

W ramach badań naukowcy przeanalizowali dane dotyczące ekspozycji na DEHP na całym świecie. Wśród analizowanych danych były m.in. wyniki badań moczu pod kątem obecności produktów rozpadu DEHP.

Naukowcy zauważyli, że największe zagrożenie ftalany stanowią w Azji Wschodniej oraz na Bliskim Wschodzie. Przyczyną takiego stanu rzeczy może być fakt, że w tamtych rejonach ilość zużywanego plastiku szybko rośnie, a jednocześnie producenci podlegają mniejszym ograniczeniom niż gdzie indziej. Widać wyraźne różnice pomiędzy ryzykiem w różnych częściach świata, dodaje doktor Leonardo Trasande. „To pokazuje, że potrzebne są regulacje na poziomie światowym, by ograniczyć ekspozycję na te toksyny” – dodaje. Uczony podkreśla, że badania skupiały się tylko na DEHP i tylko na jednej grupie wiekowej, zatem rzeczywiste ryzyko stwarzane przez ftalany jest większe.

Na następnym etapie badań naukowcy chcą sprawdzić, jak przepisy ograniczające użycie ftalanów mogą wpływać na liczbę zgonów oraz rozszerzyć swoje badania na inne aspekty zdrowotne związane z ekspozycją na ftalany, jak na przykład na przedwczesne porody.

Autorstwo: Mariusz Błoński

Zdjęcie: [pasja1000](#) (CC0)

Na podstawie: NYULangone.org. [TheLancet.com](#)

Źródło: KopalniaWiedzy.pl